सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र

प्रतिवेदन लेखन, वित्तिय व्यबस्थापन र सूचना प्रणाली सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम

जेठ (१५-१७), २०७४

भूमिघर, काठमाडौं

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र, जिल्ला र राष्ट्रिय भूमि अधिकार मञ्चमा कार्यरत टिमको अभिलेखन, सूचना र वित्तिय प्रणालीलाई व्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउनका लागि क्षमता विकास तालिमको आयोजना गरिएको हो । आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र र जिल्ला मञ्चहरुले मासिक प्रगती र वित्तिय प्रतिवेदन तयार गरी आदानप्रदान गर्दै आईरहेको छ । साथै अनलाईन तथ्याँङ्क व्यबस्थापन प्रणालीलाई अभ्यासलाई व्यबस्थित गर्न सुरु गरेको छ । जवाफदेहिता र संस्थागत सुशासनलाई संस्थाको निर्देशित सिद्धान्तको रुपमा अगाडि बढाईरहेको छ । तालिममा प्रगती प्रतिवेदन लेखन, अनलाईन तथ्याँङ्क व्यवस्थापन, वित्तिय प्रतिवेदन र कभरेज अभिलेखन, माइक्रोसफ्ट एक्सेल सिट, सञ्चार (ईमेल, ईन्टरनेट) प्रक्रिया र जवाफदेहिता बिषयमा छलफल तथा अभ्यास मार्फत गरियो ।

तालिम जेठ १५ देखि १७ गतेसम्म भूमिघर काठमाण्डौंमा सम्पन्न भयो । तालिममा २१ जना पुरुष र १४ जना महिला कुल ३५ जनाको सहभागिता थियो ।

पहिलो दिन : जेठ १५ गते

प्रतिवेदन लेखन

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्रका अनुगमन तथा मुल्याङ्कन संयोजक प्राप्ती अधिकारीले प्रतिवेदन र अपडेट लेखन सम्बन्धि अभिमुखिकरण र अभ्यास गराउनु भयो । उहाँले प्रगती प्रतिवेदन (कभरेज सहित) लाई खाका अनसार अभ्यास गराउन भयो । प्रतिवेदन किन लेख्ने ? प्रतिवेदन लेखनको महत्व, यसका आधारः तथ्याँक, प्रतिवेदन लेख्दा समावेश गर्नुपर्ने उपलब्धि, चुनौती तथा सिकाईका बारेमा छलफल चलाउनु भयो । प्रतिवेदनमा परिवर्तनका मुख्य पात्र, प्रकृया तथ्याङ्क र तिनका विवरण भनाईहरु, शीर्षक सहितको तस्विर र घटना अध्ययन छुट्टाउनै नहुने बिषका बारेमा बताउनु भयो । साथै हरेक कार्यक्रमको तस्विर लिनुपर्ने, ईमेलमा आदानप्रदान गर्दा, प्रतिवेदनमा राख्दा सधैं तस्विरको क्याप्सन उल्लेख गर्नुपर्ने कुरा जानकारी गराउनु भयो । प्रतिवेदन लेख्दा प्रिती फन्टको प्रयोग हुनुपर्ने, प्रतिवेदन र कभरेज तयार गरिसकेपछि एक कपी आफ्नो कार्यालयमा एक कपी प्रिन्ट र कम्प्युटरमा छुट्टै फोल्डरमा उपयुक्त नामकरणसहित अनिवार्य अभिलेखन अभिलेखन गर्नु कुरालाई विशेष ध्यान दिन आग्रह गर्नुभयो । विस्तृत **अनुसूची १** मा राखिएको छ ।

दोस्रो दिन : जेठ १६ गते

वित्तीय व्यवस्थापन र एक्शेल (EXCEL)

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्रका वित्तीय अधिकृत रमिता श्रेष्ठले आर्थिक तथा प्रशासशनिक नियमावलीको महत्व, आर्थिक कारोबार व्यबस्थित र अभिलेखन सम्बन्धि जानकारी र अभ्यास, एक्सलको प्रयोगात्मक अभ्यास गराउनुभयो ।

जिल्ला भूमि अधिकार मञ्चमा रहेको आर्थिक तथा मानवीय स्रोत व्यवस्थापन नियमावलीको आधारमा आर्थिक तथा प्रशासनिक महत्वको बिषयमा छलफल गरियो । जिल्ला र राष्ट्रिय मञ्चले उक्त नियमावलीको गहिरो अध्ययन गरि परिपालना गरि आधिकारीक बनाउनु पर्ने कुरामा जोड दिनुभयो । नियमावलीमा भएको अनुसूचीहरुको प्रयोगहरु र सोको महत्वको बारेमा पनि छलफल गरियो ।

तालिममा केयर नेपालका वित्तीय अधिकृत राजु कार्कीले पनि नियमावलीको महत्व बुझ्नुपर्ने र परिपालन गर्ने कुरामा जिल्ला संयोजकको मुख्य भूमिका रहने कुरा राख्नुभयो ।जिल्ला संयोजकहरुले आफ्नो कर्मचारीहरुमा विश्वास भए पनि औपचारिक रुपमा सूपरिवेक्षणको आवश्यकता रहने कुरामा जोड दिनु भयो ।

साथै उहाँले हिसाबकिताब गर्दा सुरुमै सतर्क रहनु पर्ने विषयवस्तुहरुको चर्चा गर्दै डेबिट र क्रेडिटको प्रयोगको बारेमा अभिमुखिकरण गर्नुभयो । जिल्ला मञ्चहरुले हिसाबकिताब राख्दा मुख्य गरि पेश्की लिँदा दिँदा र तिर्न बाँकी गतिविधिहरुका अनगिन्ती गल्तीहरु गर्ने गरेको सत्यतालाई मनन् गराउँदै सोको समाधानका लागि अभ्यास गराउनुभयो । अभ्यासमा आर्थिक कारोबार हेर्न नियुक्ती प्राप्त पूर्णकालिनहरु लगाएत् जिल्ला संयोजकहरुको पनि निकै सक्रिय सहभागिता रहेको थियो । सहभागीहरुलाई एक्सलको प्रयोग र महत्वको बारेमा छलफल भयो । आार्थिक कारोबार सम्बन्धि महत्वपूर्ण बिषयवस्तुहरुको प्रयोगात्मक अभ्यास गराउनु भयो । एक्सलमा सेल तथा सिटहरुको परिचय, एक्सलमा रहेको ड्रप डाउनको अभ्यास, विविध शूत्रहरुको प्रयोगहरुको बारेमा विशेष छलफल भयो । एक्सलको अभिमुखीकरण कै सिलसिलामा आर्थिक कारोबारहरुको ढाँचाको नमूना लिई त्यसमा राखिएको शूत्रहरु कुनै भिन्न नरहेको र त्यसप्रकारका ढाँचाहरु जिल्ला मञ्चका साथीहरुले पनि बनाउन सकिने कुरा बताएर सहभागीहरुलाई काम गर्न उत्साहित गराउनुभयो ।

विस्तृत **अनुसूची २** मा राखिएको छ।

तेस्रो दिन : जेठ १७ गते

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्रका कार्यकारी निर्देशक जगत देउजाले सञ्चालित भूमि अधिकार आन्दोलनलाई प्रभावकारी बनाउने उद्धेश्यले वैचारिक छलफल गराउनु भयो । उहाँले स्थानीय तहको शासन सञ्चालनका सम्बन्धमा व्यबस्था गर्न बनेको विधेयकको बारेमा छलफल गराउनुभयो । साथै सबै अभियान्ताहरुले यो बिद्येयकको अध्ययनगरी साँसदहरु मार्फत सुझाव दिन सकिने कुरा बताउनु भयो । उहाँले परिवर्तितसन्दर्भमा भूमि आन्दोलनको रुपान्तरण , चिन्तनमनन् र विचार विमर्श बढाउनु पर्ने कुरामा जोड दिनु भयो । साथस्थानीय सरकारसंगको रचनात्मक सम्वाद र सहकार्यको थालनीबारे गर्नुपर्ने कुरामा जोड दिनुभयो । भूमि अधिकार आन्दोलनमा स्रोतव्यक्तिको विकास र परिचालनमा ध्यान दिन आग्रह गर्नुभयो ।

सूचना प्रणाली र व्यबस्थापन

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्रका बित्त तथा आईटि एसोसीएट सृष्टी श्रेष्ठले सामाजिक सञ्जाल, कम्प्युटरमा फाईलहरु व्यबस्थित राख्ने तरीका, ईमेल गर्दा ध्यान दिनुपर्ने पक्ष, डाटा व्याकअपकोबारेमा अभिमुखीकरण गर्नुभयो । संस्थाको आयोजनामा सम्पन्न कार्यक्रमका अपडेट तथा तस्बिरहरु व्यक्तिगत भन्दा संस्थाको फेसबुक पेजबाट अपलोड गर्नुपर्ने कुराको जनाकारी गर्नुभयो । उहाँले फेसबुक पेज सिर्जना गर्ने तरिका सिकाउनु भयो ।कम्प्युटरमा गरेका कामका फाईलहरु ब्यवस्थित राख्ने तरीका सिकाउनु भयो । कम्प्युटरको D:/ drive भित्र आफुले गरेका कामहरुका फाईल एउटा फोल्डरमा राख्ने, फोटोहरु मात्र अर्को फोल्डरमा राख्ने र इमेलको मात्र अर्को फोल्डरमा गरेर तीन ओटा फोल्डर बनाएर क्रमबद्ध राख्न अनुरोध गर्नुभयो । यसरी राख्दा फाईलहरु क्रमबद्ध रुपमा राख्नुका साथसाथै चाहेको फाइल सजिलै प्राप्त गर्न सकिन्छ र व्याकअप लिन पनि सजिलो हुने कुरा बताउनु भयो । इमेल लेख्ने तरिका्का बारेमा पनि संक्षिप्त छलफल भयो । To CC BCC कस-कसलाई गर्ने ? Attached गर्न नछुटाउने र गरिसके पछि पनि दोह्राएर सहि Attached भयो भएन भनेर जाँच गर्ने, इमेलको विषय बस्तु लेख्न कहिले नछुटाउने र इमेल लेख्दा सधै युनिकोड मा लेख्ने बारे सिकाउनु भयो । Laptop मा Team Viewer install गरेर यसको छलफल भयो । आईटी परामर्शदाता राम श्रेष्ठले Data backup लिनु का साथै युनिकोडको बारेमा पनि सिकाउनु भयो ।

सुधिर खड्का र पुजन भण्डारीले डाटा व्यवस्थापन प्रणालीको बारेमा सबै सहभागीहरूलाई अभ्यास गराउनु भयो । डाटा व्यवस्थापन प्रणालीमा आ-आफ्ना आई डि मार्फत डाटा भर्ने र कसरी सुरक्षित गर्ने,सम्बन्धित Line Manager लाई पठाउने, Line Manager ले आफुलाई पठाएको

डाटा कसरी संकलन गर्ने र अभियान व्यवस्थापकलाई पठाउने प्रक्रियाको बारेमा छलफल र अभ्यास गराउनुभयो ।

अन्तमा सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्रका अभियान व्यवस्थापक कल्पना कार्कीले जवाफदेहीताका विषयमा छलफल गर्नुभयो । उहाँले जवाफदेहीता के हो ? को प्रति जवाफदेहि हुने ? जवाफदेहिताका पक्षहरु, जवाफदेहीता : कार्यक्रम तथा सेवा प्रवाहमा र नेतृत्वले जवाफदेहीता व्यबस्थापन गर्ने तरीकाका बारे बताउनु भयो । आफुलाई दिएको कुनै पनि काम प्रति आफु सधै सम्वेदनशील र जिम्मेवार भई नतिजामा पुऱ्याउनु नै जवाफदेही भएको । आफूले लिएको काम प्रति उत्तरदायी हुनुपर्ने कुरामा जोड दिनुभयो । हामीले जसका लागि काम गरिहेका समुह, साझेदार संस्थाहरु, दातृ निकायहरु, आन्तरिक (संस्थागत) र सरकार प्रति सँधै जवाफदेहिता हुनुपर्ने कुरा बताउनुभयो । जवाफदेहिताको कुरा गर्दा पारदर्शीता, सहभागीता तथा प्रतिनिधित्व, गुनासो तथा पृष्ठपोषण प्रक्रियालाई ध्यान दिनुपर्ने कुरा राख्नुभयो । जवाफदेही हुनका लागि आफ्नो टिममा प्रत्यक्ष सञ्चार, स्पष्ट अपेक्षा सेट गरेर, सबैलाई एउटै स्ट्यान्डरमा राखेर, कोचिङ र टिमको सीप विकास गर्ने, फलोअप गर्ने र गराउने, सत्य बोल्ने, भावनात्मक नहुने जस्ता नेतृत्वले जवाफदेहीता व्यबस्थापन गर्न सकिने कुरामा छलफल गर्नुभयो।

बिस्तृत **अनुसूची ३** मा राखिएको छ ।

सहभागी नामावली

क्र.स.	नाम	संस्था	पद
१	निम प्रसाद धमला	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, ओखलढुङ्गा	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
२	शान्तिनाथ अधिकारी	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, ओखलढुङ्गा	जिल्ला संयोजक
३	पुर्ण बहादुर सुनार	राष्ट्रिय भूमि अधिकार मञ्च	अभियान अधिकृत
४	मनिषा वि.क	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, बाँके	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
५	बनिलाल थारु	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, बाँके	जिल्ला संयोजक
६	मदन वि.क	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सर्लाही	जिल्ला संयोजक
७	भवानी घिमिरे	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सर्लाही	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
८	बिना रोक्का	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सिन्धुपाल्चोक	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
९	माधव प्रसाद ढकाल	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सिन्धुपाल्चोक	जिल्ला संयोजक
१०	बालकृष्ण चौधरी	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, दाङ्ग	पूर्णकालिन कार्यकर्ता

११	रेमन्त चौधरी	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, दाङ्ग	जिल्ला संयोजक
१२	अनुप माझी	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, रौतहट	जिल्ला संयोजक
१३	प्रदिप खाँ थारु	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, रौतहट	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
१४	सुभराज चौधरी	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	अभियान अधिकृत
१५	होमेन्द्र थापा	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, बर्दिया	जिल्ला संयोजक
१६	लक्ष्मी न्यौपाने	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, बर्दिया	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
१७	अरुण सदा	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सिराहा	जिल्ला संयोजक
१८	समस्ती आले	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, सिराहा	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
१९	सन्तोषी वि.क	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, उदयपुर	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
२०	फुर्तिमान राई	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, उदयपुर	जिल्ला संयोजक
२१	सुमित्रा सुवेदी	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, महोत्तरी	पूर्णकालिन कार्यकर्ता
२२	राज कुमार बस्नेत	जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च, महोत्तरी	जिल्ला संयोजक
२३	आशा घताने	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	अभियान अधिकृत
२४	युवा कुमारी राई	राष्ट्रिय भूमि अधिकार मञ्च	वित्त अधिकृत
२५	रमिता श्रेष्ठ	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	वित्त अधिकृत
२६	राजु कार्की	केयर नेपाल	वित्त अधिकृत
२७	सुमित्रा थारु	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	वित्त अधिकृत
२८	पुजन भण्डारी		सहजकर्ता
२९	सुधिर खड्का		सहजकर्ता
३०	हरिकला वि.क		केयर टेकर
३१	राम श्रेष्ठ		आईटी परामर्शदाता
३२	सृष्टी श्रेष्ठ	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	वित्त तथा आईटी एसोसिएट
३३	प्राप्ती अधिकारी	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	सगभागिमूलक अनुगमन तथा मुल्याङ्कन संयोजक
३४	कल्पना कार्की	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	अभियान व्यवस्थापक
३५	जगत देउजा	सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र	कार्यकारी निर्देशक

तालिमका केहि तस्विरहरु

साझा प्रतिबद्धता

सामुदायिक आत्मनिर्भर सेवा केन्द्र

प्रतिवेदन लेखन, वित्तिय व्यवस्थापन र सुचना प्रणाली सम्बन्धि क्षमता विकास तालिम

जेठ (१५-१७) २०७४

CSRC आत्मनिर्भर केन्द्र

यहि जेठ १८, २०७४ बाट लागुहुने गरि जिल्ला संयोजक, आर्थिक कारोबार हेर्ने पूर्णकालिन कार्यरत र अभियान अधिकृतहरुले संयुक्त रुपमा लिइएका केही साझा प्रतिबद्धताहरु :

- प्रतिवेदन भनेको आफ्नो कामको महशुसिकरण गरि प्रकृयागत र नतिजामुलक कामहरुको अभिलेखन गरिएको दस्तावेज हुनेछ ।
- निश्चित समय सिमा भित्र कार्यक्रम तथा वित्तिय तर्फको प्रतिवेदन तथा कभरेज सिट अपडेट/परिमार्जन कार्य सम्पन्न गरि आफ्नो सुपरिवेक्षक सम्म इमेल गरिने छ ।
- सबै जिल्ला संयोजक र आर्थिक कारोबार हेर्ने पूर्णकालिन कार्यकर्ताहरुले कार्यक्रमको तर्कसंगत ढाँचा (लग फ्रेम) र आर्थिक नियमावलीको राम्रोसँग अध्ययन गरि पालना गरेका हुनेछन् ।
- कुनै पनि कार्यक्रम सम्पन्न भईसकेपछि तत्कालै सबै बिलहरु संकलन गरिसकेपछि मात्र भौचर उठाइएको हुनेछ ।
- प्रतिवेदन लेख्दा प्रिति फन्ट १५ को मात्र प्रयोग गरिनेछ ।
- कुनैपनि किसिमको सुचना भएका इमेल पठाउँदा विषय/प्रसङ्ग खुलाई पठाइनेछ । तस्विर वा अन्य केही दस्तावेज पठाउँदा प्रसङ्गमा उल्लेख गरेर मात्र पठाइनेछ ।
- कार्यक्रम वा वित्तिय व्यवस्थापन अथवा काम सम्बन्धि सबै दस्तावेज महत्वपुर्ण हुनेहुदाँ कम्प्युटरमा 'E' वा 'D' ड्राइभ भित्र सुरक्षित साथ राखिएको हुनेछ ।
- जिल्ला भूमि अधिकार मञ्च र आत्मनिर्भर केन्द्रले गर्ने हरेक कार्यहरुप्रति जिम्मेवार हुने र आफुले सञ्चालन गरेका गतिविधिहरुलाई पारदर्शी र जवाफदेहिता बनाउन लागिपर्नेछौं ।

साझा प्रतिवद्धतामा सहमति जनाइएको छ ।

तालिम खर्च

क्र.सं.	विवरण	रकम रु.	कैफियत
१	स्टेशनरी सामाग्री खरिद (मार्कर, फोटोकपी पेपर, मेटा कार्ड, कलरहरु, टेप, ग्ल्यु)	२०९०	
२	प्याकेजमा भूमिघरमा विहान तथा दिउँसोको खाजा र बेलुकीको खाना	१६८७५	
३	होटलमा विहानको खाना	१६७००	
४	पानी	१५००	
५	दैनिक भ्रमण भत्ता	२६०००	
६	यातायात खर्च	४६२४५	
	जम्मा	**१०९४१०**	

अक्षरमा : एक लाख नौ हजार चार सय दश रुपैंया मात्र ।